

Inhoud

1	Beginners: Handige functies om snel mee te werken	1
	Finder	2
	Snelle weergave	12
	Spotlight	15
	Launchpad	20
	Mission Control	22
	Deelweergave	24
	Dashboard	27
	De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	31
2	Beginners: Maak het systeem sneller	33
	Systeemvoorkeuren	34
	Geheugen en schijfruimte	35
	App Store	43
	De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	44
3	Beginners: Sneller gebruik van programma's en applicaties	45
	Programma's	46
	Teksteditor	50
	Notities	52
	Bijlagen in Notities	53
	iBooks	57
	Voorvertoning	58
	iCloud	62
	Mail	68
	Safari	76
	Berichtencentrum	91
	Gebruikers en groepen	97
	De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	100

4 Gevorderden: Handige opties om snel mee te werken 101

Finder	102
Finder-tabbladen	108
Tags	113
Dock	119
Voortzetten	123
Archiveringshulpprogramma	125
Sleutelhangertoegang	127
Herinneringen	129
Contacten	132
Voorvertoning	134
Schermafbeeldingen maken	137
QuickTime Player	141
Beeldschermen	147
Besturingssysteem	149
De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	150

5 Gevorderden: Sneller gebruik van populaire programma's 153

Foto's	154
Teksteditor	161
Printen	163
Berichtencentrum	165
Safari	167
Mail	176
Berichten	178
Schermdeling	181
De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	186

6 Experts: Functie wijzigen van voorzieningen en programma's	187
Besturingssysteem	188
Terminal	190
Finder	198
Mail	204
Mission Control	205
Dock	209
Safari	210
De belangrijkste ontdekkingen uit dit hoofdstuk	213

Voorwoord

Een van de vele redenen om een Mac te gebruiken is Mac OS X, het besturingssysteem van Apple. Een besturingssysteem is een van de belangrijkste onderdelen van uw computer. Het zorgt er onder meer voor dat u programma's kunt starten, bestanden kunt beheren en extra apparaten kunt aansluiten. Mac OS X El Capitan ziet er schitterend uit, is uiterst stabiel, zeer gebruiksvriendelijk en vraagt nauwelijks onderhoud.

Bent u onlangs overgestapt van een ouder (of ander) besturingssysteem naar El Capitan en nog niet vertrouwd met de basisbeginselen van dit besturingssysteem, dan raad ik u aan om eerst een van mijn boeken over El Capitan te lezen. Meer informatie over deze boeken vindt u op de website van Van Duuren Media (www.vanduurenmedia.nl/Informatica/Bob_Timroff).

Dit boek is geen handleiding waarbij u van knop tot knop alle opties doorloopt. Wel ga ik dieper in op diverse functies van Mac OS X El Capitan en de bijbehorende programma's. Door middel van de honderden tips en trucs in dit boek leert u comfortabel te werken met El Capitan en ontdekt u vele – soms verborgen – functies van dit besturingssysteem, past u ze aan en breidt u ze uit.

Ik wil enkele mensen bedanken die mij hebben geholpen dit boek tot stand te brengen: Bob van Duuren, die mij de

mogelijkheid bood dit boek te maken. Ik wil tevens Erwin Olij, Henny Temmink en Peter Doolaard bedanken voor hun inzet tijdens de productie van dit boek.

Natuurlijk mag ik niet vergeten mijn vrouw te bedanken voor haar steun en geduld met mij tijdens het schrijven van dit boek. Tot slot wil ik ook u bedanken. Waarom? Omdat u dit boek hebt gekocht... Ik wens u er veel plezier mee.

Bob Timroff

Inleiding

Een computer zonder besturingssysteem is een levenloos apparaat. Een besturingssysteem houdt bij uit welke onderdelen een computer is opgebouwd. Niet alleen de hardware (toetsenbord, muis, beeldscherm, printer, netwerk), maar ook de geïnstalleerde software op de computer, is dankzij het besturingssysteem te bedienen.

Een besturingssysteem wordt doorgaans geleverd met diverse programma's en extra voorzieningen. Mac OS X is hierop geen uitzondering. Alle taken die u op een computer zou willen uitvoeren, zijn mogelijk met de volgende programma's:

- Met het programma **Teksteditor** maakt u tekst-documenten.
- Het bijhouden van een adressenlijst van uw vrienden en zakelijke contacten doet u met **Contacten**.
- Voor het bijhouden (en delen) van een agenda gebruikt u **Agenda**.
- Met **iBooks** leest u digitale boeken die u kunt aanschaffen in de **iBooks Store**.

- Voor het surfen op internet en het werken met e-mail hebt u de programma's **Safari** en **Mail** tot uw beschikking.
- Voor livegesprekken gebruikt u **Berichten**. Hiermee kunt u (video)bellen, tekstberichten versturen, bestanden verzenden en het beeldscherm delen.
- Het beluisteren van muziek, het rippen van cd's en het abonneren op pod- en vodcasts neemt **iTunes** voor zijn rekening.

Voor wie is dit boek bedoeld?

Dit boek is bedoeld voor bestaande gebruikers van Mac OS X die meer willen leren over de vele eigenschappen en mogelijkheden van El Capitan en de bijbehorende programma's.

Omdat er verschillende soorten Mac-gebruikers bestaan, met elk hun eigen niveau, is dit boek voor het gemak van de lezer verdeeld in drie hoofdcategorieën: beginners, gevorderden en experts. Dit wil niet zeggen dat het expertsdeel te moeilijk zal zijn voor de beginner en de expert het beginnersdeel niet interessant zal vinden. De beginner zal na het lezen van de eerste twee delen goed uit de voeten kunnen met de meeste tips uit het expertsdeel. Daarnaast raden wij gevorderden en experts toch ook aan het beginnersdeel te bekijken. Want hoewel deze groep al veel weet over El Capitan, valt er altijd wel iets nieuws te ontdekken.

Beginners

Onder een beginner verstaan we een gebruiker die onlangs is overgestapt van een ouder (of ander) besturingssysteem naar El Capitan, maar al wel vertrouwd is met de basis-

beginselen van dit besturingssysteem. U weet dus al wat **Finder** of het bureaublad is, wat mappen zijn, hoe u mappen en bestanden opent, ze verplaatst, kopieert of verwijdert, hoe u programma's start enzovoort. Is dit niet het geval, dan raad ik u aan om eerst een van mijn boeken over El Capitan te lezen. Meer informatie over deze boeken vindt u op de website van Van Duuren Media (www.vanduurenmedia.nl/Informatica/Bob_Timroff).

Gevorderden

De gevorderde gebruiker is eveneens goed op de hoogte van al deze onderwerpen, maar is daarnaast niet bang om dieper in de functies van een programma te duiken en hierin instellingen te wijzigen. Natuurlijk kunnen beginners die de lat iets hoger leggen, ook profiteren van tips en trucs voor de gevorderde gebruiker.

Experts

De expert zullen we niet meer uitleggen wat een pad is, hoe hij een contextmenu opent of hoe hij data uit het klembord in een ander document kopieert. Het hoofdstuk voor de experts bevat veel tips en trucs die betrekking hebben op het wijzigen van functies en het werken met het commandogestuurde programma **Terminal**.

Wellicht zal zelfs de gevorderde gebruiker die voorheen wat huiverig was voor **Terminal**, dankzij de eenvoudige voorbeelden in dit laatste deel van het boek, zijn angst of schroom weten te overwinnen en met de tips en trucs aan de slag willen gaan.

Afspraken in dit boek

- Opdrachten en onderdelen in een programmamenu worden vetgedrukt. Op deze manier geven we aan waarop u met de muis moet klikken of welk onderdeel u met de muis moet aanwijzen. Ook knoppen, pictogrammen, menunamen, tabbladen, dialoogvensters, commando's en gereedschap- en toetsenbordtoetsen worden vet weergegeven. Mappen en bestanden worden eveneens vetgedrukt.
- Wanneer we u een keuze in een menu willen laten maken, geven we dit als volgt aan:
- Kies in **Finder** het menu **Ga, Recente mappen, Programma's** en selecteer de map **Documenten**.
- Woorden in het Engels zijn cursief weergegeven:
- Plaats de muis boven het zoekresultaat en er verschijnt een informatievenster (*tooltip*).
- Commando's voor het programma **Terminal** worden in een ander lettertype weergegeven en spaties tussen de commando's worden vervangen met een bolletje (•). Dat ziet er als volgt uit:
Defaults•read•com.apple.mail•minSizeKB.

Beginners: Handige functies om snel mee te werken

1

OS X El Capitan biedt veel mogelijkheden. Hieraan dragen de vele functies en het gebruiksgemak van Finder sterk bij. Maar ook handige voorzieningen als Finder-tabbladen, Tags, Snelle weergave, Spotlight, Launchpad en Dashboard zorgen ervoor dat u de Mac eenvoudig kunt bedienen.

In dit hoofdstuk ontdekt u:

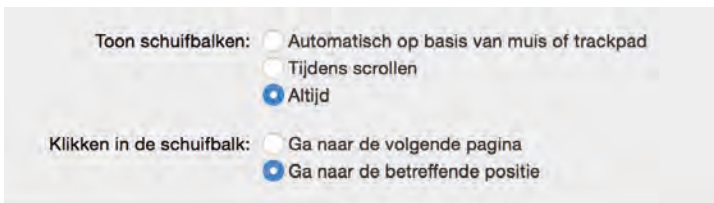
- Hoe u Finder efficiënter gebruikt.
- De mogelijkheden van Snelle weergave.
- Het nieuwe uiterlijk van OS X.
- Hoe u werkt met Spotlight.
- De mogelijkheden van Launchpad, Mission Control en Dashboard.
- Hoe u werkt met de nieuwe functie Deelweergave (Split View).

Finder

Finder is een programma dat zich als een laag vóór het bureaublad bevindt. Het is de thuisbasis van uw computer. **Finder** maakt de mogelijkheden van Mac OS X toegankelijk zonder dat u de kennis van een raketgeleerde hoeft te hebben.

De schuifbalk in een Finder-venster tonen

Standaard verbergt El Capitan de schuifbalk in een **Finder**-venster totdat het scrolwiel of het stuurvlak van de muis wordt gebruikt, of wanneer u met twee vingers over het trackpad omhoog of omlaag veegt. Houd u de de muisaanwijzer langer op de schuifbalk, dan wordt deze breder om het scrollen te vereenvoudigen. Als u het automatisch verbergen van de schuifbalken niet prettig vindt, dan verandert u de instellingen met het menu **Apple, Systeemvoorkeuren, Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

De scrolsnelheid beïnvloeden

Wanneer u drie keer achter elkaar veegt op het trackpad, is de scrolsnelheid hetzelfde, maar bij een vierde keer vegen wordt de snelheid van het scrollen opgevoerd. Hoe meer u achter elkaar veegt, hoe sneller u door een pagina of venster scrolt.

Venster verbergen met sneltoets

Met de knop **Minimaliseren** verbergt u een venster in het dock, maar dan blijft het actieve programma op de voorgrond staan. Gebruik de sneltoetsen **Cmd+H** om een programma tijdelijk te verbergen, zonder dat de bijbehorende vensters in het dock worden geplaatst.

Nieuw Finder-venster openen

Met de standaardinstellingen van OS X blijft u de hele tijd in hetzelfde **Finder**-venster wanneer u een map opent. Wilt u de inhoud van een map in een nieuw **Finder**-venster weer-geven? Open dan eerst het menu **Finder, Voorkeuren, Algemeen** en deactiveer optie **Open mappen in tabbladen, niet in vensters**. Houd vervolgens de **Cmd**-toets ingedrukt als u een map opent.

Vensters sluiten

De gemiddelde Mac-gebruiker klikt op het **rode balletje** om een venster te sluiten. Daar is niets mis mee, maar het kan ook met de toetsencombinatie **Cmd+W**. Om alle geopende vensters te sluiten, gebruikt u de sneltoetsen **Cmd+Option+W**.

Wissel van venster in een applicatie

U kent waarschijnlijk de toetsencombinatie **Cmd+Tab**, waarmee u snel tussen actieve programma's wisselt. Het is tevens mogelijk om snel te wisselen tussen verschillende vensters van een applicatie. Hiervoor gebruikt u de combinatie **Cmd+Tilde** (``/~`). Dit werkt aanzienlijk sneller dan klikken op een venster om het naar de voorgrond te verplaatsen.

U past de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Minimaliseer vensters

Gebruik de sneltoetsen **Cmd+M** om een venster tijdelijk te verbergen zonder het te sluiten. Het venster wordt hiermee tijdelijk in het dock geplaatst.

Vensters minimaliseren met dubbelklikken

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de knop **Minimaliseren** (het gele knopje). Een venster kunt u ook minimaliseren met een dubbelklik op de **titelbalk** van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Apple, Systeemvoorkeuren, Dock**. Kies de optie **Minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op de titelbalk van venster om te**.

Vensters tonen met schermvullende weergave

Als een programma schermvullende weergave ondersteunt, dan worden vensters beeldvullend getoond wanneer u klikt op de **zoomknop** (het groene knopje). Wilt u voorkomen dat een venster schermvullend wordt weergegeven, houdt dan de **Alt**-toets (**Option**) ingedrukt wanneer u de **zoomknop** gebruikt.

Vensters maximaliseren

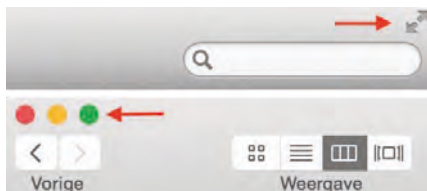
Als u klikt op de **zoomknop** in programma's die géén gebruikmaken van schermvullende weergave, dan wordt het venster gemaximaliseerd naar een optimaal vensterformaat.

Maximaliseer vensters met dubbelklik

Het is eveneens mogelijk om een **Finder**-venster te maximaliseren met een dubbelklik op de titelbalk van het venster. Om deze functie te activeren gaat u naar **Systeemvoorkeuren**, **Dock**. Kies **Zoomen** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**.

Verberg vensters van andere geopende applicaties

Met de sneltoetsen **Cmd+H** verplaatst u een venster van een actieve applicatie naar de achtergrond. Gebruik de sneltoetsen **Cmd+Option+H** om de geopende vensters van alle overige programma's naar de achtergrond te verplaatsen.

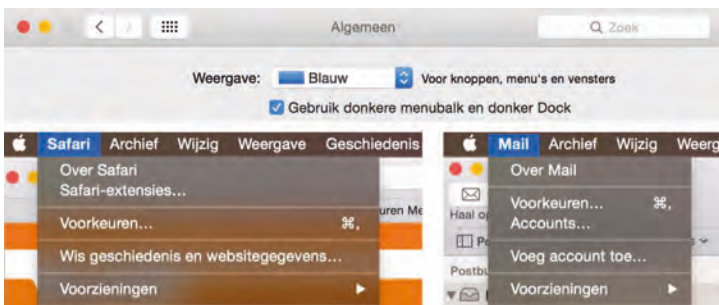
In oudere versies van OS X, vóór OS X Yosemite, werd een apart icoon gebruikt om schermvullende weergave te activeren. In El Capitan gebruikt u hiervoor de **zoomknop**.

Transparante vensters aanpassen

Nieuwe strakke, platte vormgeving en het gebruik van transparantie voor vensters springen direct in het oog in de laatste versie van OS X. Ook de iconen van **Finder**-vensters zijn 'plat' gemaakt. Bent u niet gecharmeerd van de transparante vensters, dan past u dit aan in het paneel **Toegankelijkheid** in **Systeemvoorkeuren**. Kies **Beeldscherm** en activeer de optie **Verminder doorzichtigheid**.

Donkere menubalk activeren

El Capitan biedt ook de mogelijkheid om een donker palet te gebruiken voor de menubalk van **Finder**, programma's en het dock. U activeert deze donkere modus bij **Systeemvoorkeuren**, **Algemeen**, hier schakelt u de optie **Gebruik donkere menubalk en donker Dock** in.

De menubalk automatisch verbergen

Sommige gebruikers benutten de ruimte op het scherm liefst zo optimaal mogelijk. Schermvullende weergave biedt hier uitkomst. Vindt u het werken in deze weergave echter niet prettig, maar wilt u wel meer ruimte op het scherm?

Gebruik dan een nieuwe functie van El Capitan die automatisch de menubalk van **Finder** en andere programma's verbergt en weer zichtbaar maakt zodra u de muiscursor naar de plek van de menubalk beweegt. U activeert deze functie bij **Systeemvoorkeuren, Algemeen**, daar schakelt u de optie **Toon/verberg de menubalk automatisch** in.

Muisaanwijzer vergroten uitzetten

Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, dan kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. El Capitan biedt hier uitkomst met een nieuwe functie: beweeg de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

Als u deze nieuwe functionaliteit om welke reden dan ook wilt uitschakelen, open dan het menu **Apple, Systeemvoorkeuren, Toegankelijkheid, Beeldscherm** en zet de optie **Bepaal waar de aanwijzer zich bevindt door ermee te schudden** uit.

